
Seria: Profesorki Super-Babki
 Odcinek nr: 111
 Podseria: wyróżnione godnością „Doktor Honoris Causa”

IRENA SZEWIŃSKA

Omawiane/Polecane książki:

- [1] **Maciej Petruczenko, Janusz Szewiński: Prześcignąć swój czas. Kariera Ireny Szewińskiej od kulis, Ringer Axel Springer Polska, Warszawa 2019.**
- [2] **Adam Szczepański: Herosi. 20 Historii o polskich olimpijczykach, 2020.**
- [3] **Stefan Szczepłek: Irena Szewińska. (Seria: Medaliści), Bosz, 2020.**

Bohaterką niniejszego odcinka jest wybitna polska sportswomenka Irena Szewińska (z domu Kirszenstein¹). Zwykle w tytułach eseju dodawane są jakieś wyrazy, ale tu brakuje pomysłu..... czy „królowa sportu²” byłoby dobrze?; może ...

Znalazła się w naszej serii, bo nadano Jej godność Doktora Honoris Causa. Uroczystość ta odbyła się 29 września 2007 o godz. 12:00 w Sali Kongresowej Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w **Gdańsku** przy ul. Wiejskiej 1.

Wszyscy interesują się sportem, transmisje z zawodów przyciągają przed ekrany miliardy widzów. Mamy mistrzów, przy czym nasza Mistrzyni jest absolutnie wyjątkowa. Zapewne historia Jej życia nie jest powszechnie

¹ Taka była pisownia Jej nazwiska, niemieckie, ale spolszczone....

² <https://olimpijski.pl/olimpijczycy/irena-szewinska-kirszenstein/>; Ona jako uczestniczka olimpiad.

znana, watro zatem sięgnąć do polecanych książek, jednakże omówiona zostanie tylko publikacja [1]. Ma twarde okładki, liczy 432 strony, jest zszywana. Papier jest wyraźnie biały, dość twardy, jest wiele zdjęć czarno-białych oraz kolorowych, na końcu zamieszczono skrócony życiorys Bohaterki oraz ogromną tabelę z zestawieniem wyników sportowych: zdobyła 7 medali olimpijskich, wiele rekordów Polski, Europy i świata. Jak to było możliwe?

Książka - jak powiedziano w tytule – omawia Jej sukcesy oraz zawiera opisy Jej życia prywatnego, sportowego oraz jako działaczki na rzecz sportu na terenie Polski i świata, bo była członkinią Komitetu Olimpijskiego.

Zapewne mało kto wie, że urodziła się w Leningradzie w 1946 roku, dziś to miasto znane jest jako Sankt Petersburg. Jej rodzice byli wyznania mojżeszowego. Ojciec uratował się przed śmiercią w czasach Holocaustu uciekając na początku wojny w strefę okupacyjną Rosji Sowieckiej. Rozdział pierwszy ma tytuł „Trójkąt Kijów-Leningrad-Warszawa”, ale okazuje się, że trójkąt staje się wielokątem z innymi wierzchołkami w Samarkandzie, Taszkencie, Czelabińsku itd. Ojciec naszej Heroiny urodził się w Warszawie w 1919 roku, a w tragicznym roku 1939 ukończył drugi rok na Politechnice Warszawskiej, na Wydziale Elektrycznym. Brał udział w obronie Warszawy. Następnie Lwów itd. Rosja. Podjął pracę, ewakuacja fabryki, ..., dokończył studia w Leningradzie, oswobodzonym dopiero w styczniu 1944 roku. Irena urodziła się gdy jeszcze był studentem. Do Polski rodzina wróciła w 1947, w tym samym roku co ukończenie studiów ojca!! Natomiast, rodzina mamy Ireny mieszkała do wojny w Kijowie. Eseje w naszej serii nie są streszczeniami. Kogo sprawa zainteresuje musi sam sięgnąć po oryginał. Są niezwykle urocze zdjęcia Ireny z dzieciństwa, z mamą Eugenią Rafalską, na wakacjach w Kijowie nad Dnieprem (ok. 7-8 lat), zatem jeździła na wakacje do rodziny już po zakończeniu II wojny światowej.

Irena w Warszawie skończyła liceum (im. Jarosława Dąbrowskiego) oraz rozpoczęła studia na Wydziale Ekonomii Politycznej na Uniwersytecie Warszawskim. Już w wieku kilkunastu lat nauczyciele zorientowali się, że ma niezwykły talent sportowy. Pod dodatkowym linkiem /1/ można odsłuchać Jej wspomnienia, wręcz jest to konieczne.

Zatem została wciągnięta natychmiast do kadry klubowej, a potem ogólnopolskiej. Strony 54-55 – Jej pierwsze wyniki, jako 17-letniej juniorki, które są równocześnie w czołówce tabel seniorskich Polski np. 100 oraz 200m, na pozycji nr 3.

Jej pierwsze Igrzyska Olimpijskie (17 lat!!!) – rok 1964 w Tokio (2 x srebrny + 1 złoty medal w sztafecie 4 x 100m). Potem Meksyk 1968 (brązowy + złoty na 200m), w Monachium w roku 1972 zdobyła jeden brązowy, a w Montrealu kolejny złoty medal na 400m, gdzie równocześnie ustanowiła rekord świata. W Moskwie w 1980 roku doznała kontuzji na etapie eliminacji. To skłoniło Ją do zakończenia kariery.

W 1970 uzyskała dyplom mgr ekonomii ze specjalizacją – ekonomika transportu.

To punkty z życiorysu, ale książka opisuje treningi, trenerów, obozy ... Samo się nic robi, okazuje się, trzeba ogromnej pracy, zorganizowania sobie życia tak, aby wszystko podporządkować sportowi. Z kolei, aby skończyć studia musiała mieć tryb indywidualny, i nadrabiać materiał nie wysłuchany z powodu wyjazdów na zawody sportowe. Pogodziła wszystko.

Zawarła małżeństwo z Januszem Szewińskim, trenerem, reporterem, dziennikarzem. Niezwykle piękne, udane – warto poczytać. W 1970 roku

urodził się im pierwszy syn Andrzej. Zatem do Monachium jechała jako młoda mama, która musiała wznowić treningi po macierzyńskiej przerwie.

Książka jest niezwykle ciekawa, pouczająca³ i wzruszająca. Są zdjęcia z imprez towarzyskich w ich skromnym mieszkaniu oraz zdjęcia z wakacji...

Strona 213 przy samochodzie (volkswagen garbus) plus kuchenka gazowa na biwaku. Strony 280-281 podróż dookoła świata – trochę samolotami, trochę na jachcie (okolice Sydney w Australii). Niezwykła umiejętność spędzania czasu wolnego skromie, w gronie rodziny lub pewnej grupy, wybitnych, dobrych oddanych przyjaciół – można na podstawie podpisów zdjęć zrobić sobie ich listę...

Koniec kariery zawodniczej, drugi syn Jarosław (1981 rok), jest informatykiem. Miała 4 wnucząt. Rozdział 18 to „Gale i bale”, gdzie jest seria zdjęć z wieloma wybitnościami z całego świata – prezydentami, księżętami, aktorami, kosmonautami, artystami. Lista VIP-ów jest imponująca, a Ona nigdy nie była „celebrytką”. Nie wywołała żadnego skandalu.

Strony 346-347 zdjęcie z uroczystości odznaczenia **Orderem Orła Białego** przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę (w 2016 roku), np. razem z **dr Wandą Póltawską** (jest w naszej serii) oraz **prof. Michałem Kleiberem** (,którego żoną jest Jej koleżanka-biegaczka Teresa Sukniewicz⁴).

Rozdział 19 ma tytuł „Rodzina jest najważniejsza”. Niestety nasza Heroina zachorowała na raka i zmarła 29 czerwca 2018 roku w Warszawie. Książkę kończą słowa iż była Ona **kobietą-aniołem**.

³ Str. 108-109 i dalsze – badanie płci zawodniczek, które musiały występować przed komisją nago.

⁴ W Meksyku we wiosce olimpijskiej dzieliły wspólny pokój!!!

Polecam z całego serca tę publikację. Jest jakby pisanym pomnikiem dla naszej Heroiny.

LINKI

1. <https://sport.tvp.pl/42241103/irena-szewinska-bydgoszcz-memorial-iga-baumgart-witan>;
dostępne są tam klipy wideo m.in. osobiste wspomnienia BOHATERKI.
2. <https://dzieje.pl/aktualnosc/zmarla-irena-szewinska-najwybitniejsza-lekkoatletka-w-dziejach-polskiego-sportu>; informacja o śmierci BOHATERKI.
3. <http://sport.kolobrzeg.pl/arttykul/238/irena-szewinska-wielka-dama-sportu-wystawa>;
„wielka dama sportu”;
4. https://pl.wikipedia.org/wiki/Irena_Szewi%C5%84ska; klasyka – wikipedia;
5. <https://sport.onet.pl/irena-szewinska>; m.in. sportowiec stulecia;
6. <https://www.pap.pl/aktualnosc/news%2C877945%2C75-lat-temu-urodzila-sie-irena-szewinska.html>; link dalszy do archiwalnych filmów;
7. Sulińska Anna, *Olimpijki*, Wydawnictwo Czarne, Wołowiec 2020.

DODATEK

/zrzuty ekranów z Internetu/

Informacja o uroczystości wręczenia Tytułu „DOKTORA HONORIS CAUSA”

The screenshot shows a web browser displaying the website of the Polish Athletics Federation (PZLA). The page features a red navigation bar with various menu items like 'STRONA GŁÓWNA', 'AKTUALNOŚCI', 'SERWIS SPORTOWY', etc. The main content area is titled 'POLSKA LEKKOATLETKA WSZECH CZASÓW, SIEDMIOKROTNA MEDALISTKA OLIMPIJSKA IRENA SZEWIŃSKA ODEBRAŁA W SOBOTĘ W GDAŃSKU TYTUŁ DOKTORA HONORIS CAUSA AKADEMII WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I SPORTU IM. JĘDRZEJA ŚNIADECKIEGO W GDAŃSKU (AWFIS)'. The article text describes the award ceremony and Irena Szewińska's achievements. On the right side, there are sections for 'POPULARNE ARTYKULY' and 'OSTATNIO DODANE GALERIE'.

POLSKI ZWIĄZEK Lekkiej Atletyki

01 PAŹ 2007

POLSKA LEKKOATLETKA WSZECH CZASÓW, SIEDMIOKROTNA MEDALISTKA OLIMPIJSKA IRENA SZEWIŃSKA ODEBRAŁA W SOBOTĘ W GDAŃSKU TYTUŁ DOKTORA HONORIS CAUSA AKADEMII WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I SPORTU IM. JĘDRZEJA ŚNIADECKIEGO W GDAŃSKU (AWFIS).

Polska lekkoatletka wszech czasów, siedmiokrotna medalistka olimpijska Irena Szewińska odebrała w sobotę w Gdańsku tytuł doktora honoris causa Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku (AWFIS).

Senat gdańskiej uczelni nadał najwyższe wyróżnienie akademickie Irenie Szewińskiej "jako szczególne wyróżnienie za wieloletnią, uwieńczoną wspaniałymi sukcesami karierę sportową i wierność - po jej zakończeniu - ideałom sportu, a także za dobro moralne wniesione do rodziny sportowej i umacnianie ruchu olimpijskiego przez czynny udział w Międzynarodowym i Polskim Komitecie Olimpijskim" - napisano w Uchwale Senatu uczelni.

"To znakomita kobieta, która jest symbolem sukcesu, symbolem znakomitej olimpijki, poprzez swoje znakomite wyniki na stałe zapisała się w historii naszego sportu. Pani Irena często bywała

POPULARNE ARTYKULY

- 49. Memoriał Żylewicza: Kardasz z piątym wynikiem w Europie >
- Michał Rozmys najlepszy w Rehlingen >
- Akademia Zarządzania Sportem - Liderki w sporcie cz. 1 >
- Zwycięstwa Lićwinko i Krukowskiego w Diamentowej Lidze w ... >
- Dublet polskich młociarzy w Andújar. 81.62 Pawła Fajdka >

OSTATNIO DODANE GALERIE

- 13 CZE 2021 >
- 4. PZLA Mistrzostwa Polski w Wielobojach U16, U20 i Sztafetach >
- 07 CZE 2021 >
- PZLA Mistrzostwa Polski U20 i U23 w Biegu na 5 000 metrów 2021 >

1919-2019

ORLEN
Generalny Sponsor
Polskiego Związku
Lekkiej Atletyki

67. ORLEN
MEMORIAŁ
JANUSZA
KUSOCIŃSKIEGO
20 CZERWCA 2021
STADION ŚLĄSKI CHORZÓW

Województwo
Śląskie

Wpisz tu wyszukiwane słowa

30°C Pomarań. alert 14:03 21.06.2021

W Narodowym Centrum Cyfrowym są trzy pliki o naszej HEROINIE

ARCHIWA PAŃSTWOWE
NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE

Zaawansowane >

Wyniki wyszukiwania dla: szewińska
Znaleziono: 3

1 |

NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE

nagranie dostępne tylko w Biurze Obsługi Klienta

Opis nagrania: Rozmowa z Ireną Szewińską - lekkoatletką - na temat roli sportu w jej życiu

Data: 1980-12-17

Sygnatura: 33-T-6167

Zobacz + Ulubione

NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE

nagranie dostępne tylko w Biurze Obsługi Klienta

Opis nagrania: "Szkoda że Państwo tego nie widzieli" - komentarze sportowe Bohdana Tomaszewskiego - c.d.: Olimpiada

Data: 1947 - 1980

Sygnatura: 33-T-6889

Zobacz + Ulubione

NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE

nagranie dostępne tylko w Biurze Obsługi Klienta

Opis nagrania: "Najlepsza polska sportsmenka" - wypowiedź trenera Szewińskiej - lekkoatletki - na temat początków jej kariery

Data: 1969-10-06

Sygnatura: 33-T-2611

Zobacz + Ulubione

Deklaracja dostępności

1 |

ZDJĘCIA PRZY OKAZJI

BYDGOSZCZ

Irena Szewińska – lubiąca zawody lekkoatletyczne w Bydgoszczy,
galeria gdzie chciała upamiętnić swój pobyt jest na ulicy Długiej w Bydgoszczy

Zapowiedź pobliskich podpisów, a poniżej Jej podpis

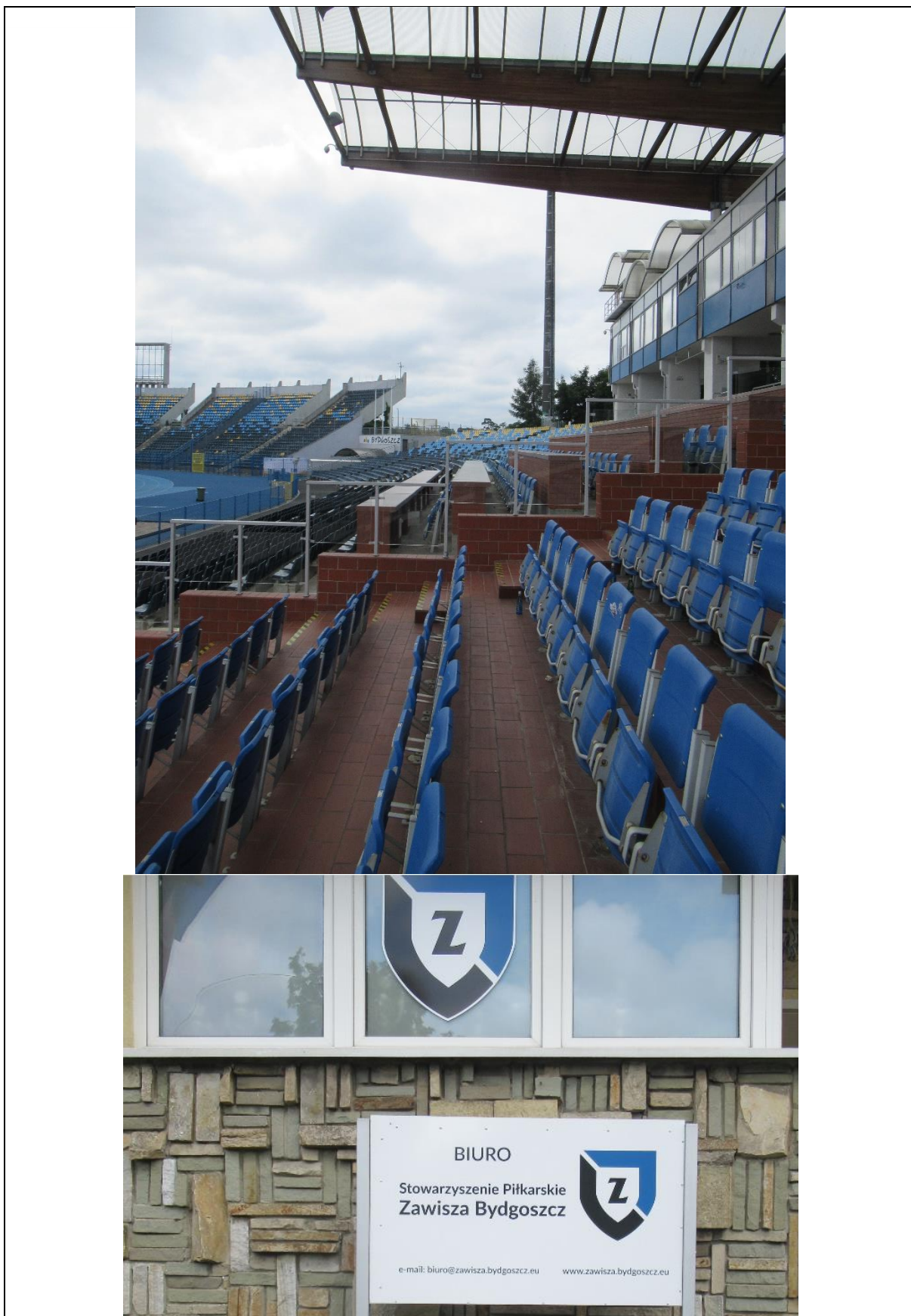
IRENA SZEWIŃSKA

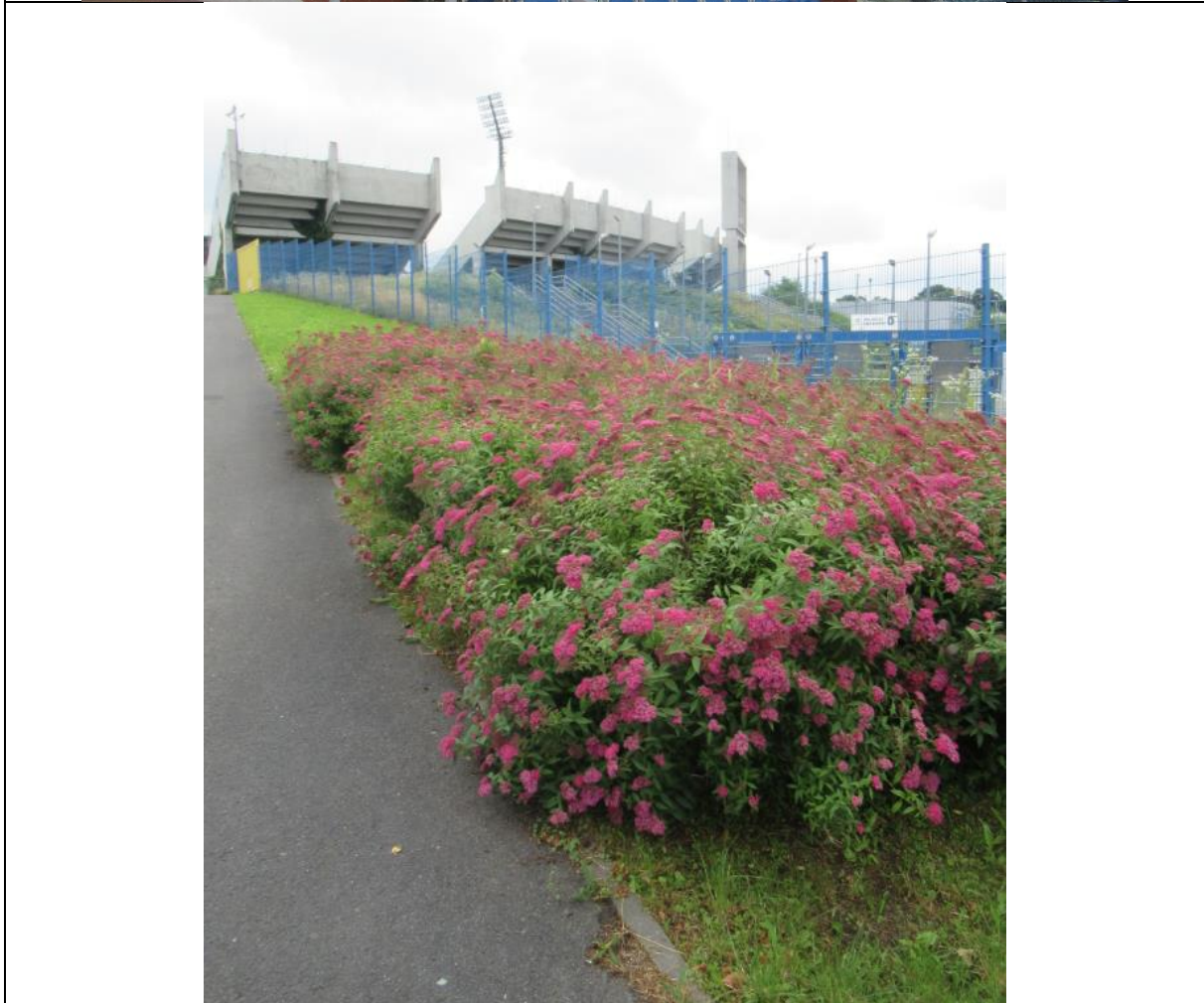
ESEISTA: STAN ZAWIŚLAK

Stadion bydgoskiego ZAWISZY (w domyśle CZARNEGO – średniowiecznego rycerza)

Zdjęcia wykonał eseista: Stan Zawiślak